

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA**

**NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2002. GODINU
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, 25. listopada 2002.

**NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2002. GODINU**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA
UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE
DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI**

1. Ocjena stanja

U članku 5., stavku 2. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2002. godinu regulirano je da proračunski korisnici mogu plaće, naknade, invalidnine i socijalna davanja planirati do 1/12 ukupnog godišnjeg plana sredstava planiranih za te namjene u Državnom proračunu za 2002. godinu.

Međutim, kako su ova davanja uvjetovana posebnim propisima kojima je regulirana njihova visina i način njihove revalorizacije, to se u primjeni ove odredbe nije moglo provoditi da se ta davanja izvršavaju u 1/12 mjesečnog plana u odnosu na godišnji plan tih sredstava.

Izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebna državne skrbi (Narodne novine, br. 88/02) povećan je broj gradova i općina na područjima posebne državne skrbi na kojima je u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak utvrđeno pravo na posebnu osobnu poreznu olakšicu zaposlenih na tim područjima u odnosu na druge dijelove u Republici Hrvatskoj. Zbog provedbe ove zakonske odredbe te općine i gradovi gube dio prihoda po osnovu poreza na dohodak.

U članku 28. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu dano je ovlaštenje Vladi Republike Hrvatske da može uzeti zajam na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala do ukupne svote 11.664.251.992,00 kuna i da se ta sredstva u 2002. godini mogu koristiti za otplatu glavnice državnog duga iskazane u Proračunu za 2002. godinu u svoti od 6.968.078.600,00 kuna. Zbog manjeg korištenja inozemnih kredita te smanjenu otplate glavnice državnih dugova u 2002. godini se umanjuju zaduženja i otplate duga.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2002. godinu (Narodne novine, br. 116/01) odnosno u članku 36., stavku 3. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu planirana

su sredstva jamčevne zalihe za financiranje državnih jamstava u svoti 400,0 milijuna kuna. Međutim, zbog povećanih potreba u financiranju državnih jamstava u 2002. godini Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2002. godinu ova sredstva povećana su za 350,0 milijuna kuna, što ukupno iznosi 750,0 milijuna kuna.

U članku 43. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2002. godinu bilo je regulirano da ministarstva nadležna za zavode, državne upravne organizacije, institute i agencije pokrenu postupak izmjene propisa na temelju kojih se ta tijela financiraju na način da se ona financiraju na temelju ugovora kojim bi se utvrdile obveze države za poslove koje bi obavljala ta tijela. Rok za izvršenje ove obveze bio je do 30. travnja 2002. godine.

Nadalje, Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2002. godinu izvršena je preraspodjela sredstava koja su bila regulirana člankom 44. i 45. Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu.

Naime, odredbom članka 44. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za ovu godinu dano je ovlaštenje Vladi Republike Hrvatske da može u tijeku 2002. godinu izvršiti preraspodjelu do 1% ukupnih rashoda Proračuna radi provedbe stanovitih reformi.

Pored toga, člankom 45. Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za ovu godinu također je propisano da se u tijeku 2002. godine na prijedlog Ministarstva financija obavlja preraspodjela sredstva za plaće i naknade proračunskih korisnika.

Ove zakonske odredbe provode se Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu na način kako je to detaljno navedeno u njegovim Izmjenama i dopunama.

2. Osnovna pitanja

U skladu s navedenim ovim se zakonom uređuje:

- ukida se odredba u pogledu izvršenja 1/12 od godišnjeg plana;
- regulira se obveza države da dio manje ostvarenog poreza na dohodak vrati tim općinama i gradovima na teret prihoda odnosno rashoda Državnog proračuna u ovoj godini;
- reguliranje visine zaduživanja i otplate duga;
- povećavaju se sredstva jamčevne zalihe;
- briše se odredba o predlaganju propisa o ugovornom financiranju stanovitih proračunskih korisnika;
- briše se odredba o preraspodjeli sredstava do 1% ukupnih rashoda Proračuna za ovu godinu i
- briše se odredba o preraspodjeli sredstava za plaće i naknade za korisnike državnog proračuna u 2002. godini.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Osiguravaju se sredstva u Izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Državnog proračuna za 2002. godinu potrebna za njegovu provedbu.

IV. PRIJEDLOG DONOŠENJA ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s odredbom članka 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 6/02 – pročišćeni tekst i 41/02) predlaže se donošenjem zakona po hitnom postupku radi izvršavanja obveza koje su planirane u Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2002. godinu.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA KOJI SE PREDLAŽE DAN JE U OBLIKU KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA
ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2002. GODINU**

Članak 1.

U Zakonu o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu (Narodne novine, br. 116/01) u članku 5. stavak 2. briše se.

Članak 2.

U članku 28. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

«(5) Država će u 2002. godini nadoknaditi jedinicama lokalne samouprave razliku manje ostvarenog prihoda od poreza na dohodak po osnovi osobnih odbitaka primjenom propisa o porezu na dohodak na područjima posebne državne skrbi prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi (Narodne novine, br. 88/02)».

Članak 3.

U članku 29. u stavku 1. svota «11.664.251.992,00 kuna» zamjenjuje se svotom «11.036.220.743,00 kuna», a u stavku 2. svota «6.968.078.600,00 kuna» zamjenjuje se svotom «6.519.983.500,00 kuna».

Članak 4.

U članku 36. u stavku 3. umjesto iznos «400.000.000,00 kuna» zamjenjuje se iznosom «750.000.000,00 kuna».

Članak 5.

U članku 39. iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi:

«(4) Odredbe stavaka 2. i 3. ovoga članka ne odnose se na poticaje u poljoprivredi koji su uređeni posebnim propisom.»

Članak 6.

U članku 43. stavak 2. briše se.

Članak 7.

Članak 44. briše se.

Članak 8.

Članak 45. briše se.

Članak 9.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana nakon objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2002. GODINU

U članku 1. predloženog Zakona briše se odredba prema kojoj je bilo utvrđeno da se određene namjene Proračuna izvršavaju u dvanaestinama, a donošenjem ovoga Zakona te će se namjene moći izvršavati bez dvanaestina od utvrđenog godišnjeg plana.

Člankom 2. utvrđuje se obveza države da se manje ostvareni prihodi od dohotka općinama i gradovima na području posebne državne skrbi nadoknadi na teret rashoda odnosno prihoda državnog proračuna, što će omogućiti tim općinama i gradovima da mogu izvršavati svoje obveze koje proizlaze iz zakona i drugih propisa koje se financiraju iz njihovih proračuna.

U članku 3. Zakona regulira se visina uzimanja zajma na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala te visina otplate glavnice državnog duga. Donošenjem ovoga Zakona smanjuje se mogućnost zaduživanja Vlade Republike Hrvatske te se smanjuje obveza Proračuna u ovoj godini za otplatu glavnice državnog duga.

U članku 4. povećana je jamčevna zaliha za 350,0 mil. kuna s obzirom da je došlo do povećanja stvarno protestiranih jamstava na teret Državnog proračuna što omogućava izvršavanje obveza proračuna prema njegovim vjerovnicima.

U članku 5. ne uvjetuje se ispunjavanje određenih obveza za ostvarenje potpora i subvencija koje se isplaćuju iz sredstava državnog proračuna, što će omogućiti da određeni korisnici ovih sredstava ostvare pravo na ta sredstva kako bi što bolje mogli poslovati u obavljanju svoje djelatnosti.

U članku 6. brisan je stavak 2. članka 43. Zakona kojim je bio utvrđen rok za predlaganje propisa, a predložena odredba omogućuje da se te promjene predlažu trajno.

U članku 7. i 8. brisane su odredbe o preraspodjeli sredstava utvrđenih u Državnom proračunu za 2002. godinu, jer su te odredbe obuhvaćene Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2002. godinu.

U članku 9. određuje se da Zakon stupa na snagu osmog dana nakon objave u Narodnim novinama.

**PREGLED ODREĐABA
ZAKONA O IZVRŠAVANJU DRŽAVNOG PRORAČUNA
REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2002. GODINU
KOJI SE MIJENJAJU
(Narodne novine, br. 116/01)**

Članak 5.

(1) Korisnik je na temelju iznosa predviđenih Proračunom obvezan sastaviti financijski plan za cijelu godinu po mjesecima.

(2) Korisnici u planu iz stavka 1. ovoga članka mogu plaće, nadoknade, invalidnine i socijalna davanja planirati do jedne dvanaestine (1/12) od godišnjeg plana.

(3) Ministarstva koja su nadležna za korisnike utvrđuju mjesečne financijske planove svojih korisnika prema okviru iz stavka 1. i 2. ovoga članka.

(4) Država riznica – Sektor za pripremu proračuna razmatra i odobrava financijske planove korisnika kako bi se utvrdilo da su u skladu s Proračunom i zakonima.

(5) Odobreni financijski planovi proslijeđuju se Državnoj riznici – Sektoru za izvršavanje proračuna, koji izvršava mjesečnu dodjelu sredstava.

(6) Mjesečne dodjele izvršavaju se najkasnije deset (10) radnih dana prije početka razdoblja na koje se odnose.

(7) Na temelju mjesečne dodjele korisnik obavlja korekciju mjesečnoga financijskog plana najkasnije do 20-og u mjesecu za sljedeći mjesec, a Državna riznica – Sektor za izvršavanje proračuna dužan je plan odobriti do 25-og u mjesecu.

(8) Ako korisnik Državnoj riznici ne dostavi mjesečni financijski plan usklađen s dodjelom, ne smije stvarati i izmirivati obveze za sljedeći mjesec.

(9) Tijekom mjeseca može se izvršiti naknada dodjela samo na temelju posebnog zahtjeva koji odobrava Državna riznica.

(10) Manje dodijeljena sredstva u odnosu na financijski plan za tekući mjesec korisnik raspoređuje u sljedeće razdoblje.

Članak 28.

(1) Kada se sredstva Proračuna koriste za sanaciju, dokapitalizaciju ili kao udio u sredstvima pravne osobe, Republika Hrvatska postaje suvlasnikom u tim pravnim osobama razmjerno uloženim sredstvima.

(2) Dio imovine u vlasništvu Republike Hrvatske iz stavka 1. ovoga članka upisuje njezin korisnik u Glavnu knjigu Državne riznice, a pravna osoba upisuje Republiku Hrvatsku i kao vlasnika razmjernog dijela kapitala.

(3) Evidenciju o imovini i suvlasničkim dijelovima iz stavka 1. i 2. ovoga članka vode njezini korisnici i Ured za državnu imovinu, a podatke o tome dostavljaju Ministarstvu.

(4) Država je dužna financijski obešteti jedinice područne (regionalne) samouprave za iznos netransferiranog poreza na dobit i dohodak koji je sanacijom pretvoren u vlasničke udjele u poduzeću, a pripada jedinicama područne (regionalne) samouprave u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o porezu na dobit.

Članak 29.

(1) Ovlašćuje se Vlada da može uzeti zajam na inozemnom i domaćem tržištu novca i kapitala do ukupne svote 11.664.251.992,00 kune, koja je iskazana u Računu financiranja Proračuna.

(2) Tekuće otplate glavnice državnoga duga, iskazane u Računu financiranja Proračuna za 2002. godinu u svoti 6.968.078.600,00 kuna, te pripadajuće kamate imaju u izvršavanju Proračuna prednost pred svim ostalim izdatcima.

(3) Ovlašćuje se Vlada da kao izvor sredstava za otplatu duga koristi obveznice, bankarske i druge kredite te kratkoročne vrijednosne papire (trezorski zapisi).

(4) Ministarstvo će predložiti Vladi najpogodnije oblike zaduživanja.

(5) O radnjama iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka Vlada izvješćuje Sabor polugodišnje.

Članak 36.

(1) Ovlašćuje se Vlada da u ime Republike Hrvatske iznimno može davati financijska i činidbena jamstva na prijedlog Ministarstva.

(2) Davanje jamstva uvjetovat će se osiguranjem naplate na temelju zaloga imovine tražitelja kredita, odnosno drugim instrumentima osiguranja.

(3) Jamčevna zaliha za financijska državna jamstva u Proračunu iznosi 400.000.000,00 kuna.

(4) Činidbena državna jamstva iz stavka 1. ovoga članka mogu se davati na temelju primljenih predujmova u novcu ili imovini za gradnju brodova do njihove isporuke, nabavu zrakoplova na temelju dugoročnog ugovora o zakupu te za infrastrukturne projekte (promet i veze, energetika, zaštita okoliša) koji se izvode na osnovi koncesija ili zajedničkih ulaganja.

(5) Tražitelj jamstva i banka kreditor obvezni su prethodno zatražiti suglasnost Ministarstva o namjeri davanja državnoga jamstva.

(6) Zahtjev se dokumentira procjenom boniteta tražitelja prije dobivanja jamstva, te ocjenom efekta novoga kreditnog zaduženja na ukupno poslovno stanje tražitelja, uzimajući u obzir stupanj postojeće zaduženosti.

(7) Ministarstva koja su nadležna za tražitelje jamstva obvezna su u roku od petnaest dana od upućivanja zahtjeva za suglasnost dati Ministarstvu mišljenje o razvojnim promjenama, restrukturiranju društva tražitelja, te ocjenu mogućnosti otplate kredita.

(8) Ministarstvo je obvezno Vladi uputiti svoje mišljenje najkasnije četrdeset dana od prijama zahtjeva za prethodnu suglasnost.

(9) Za izdana financijska jamstva država zaračunava proviziju u visini 0,5% od vrijednosti državnog jamstva.

(10) Provizija se naplaćuje prije uručjenja jamstva naslovniku. Provizija je prihod Proračuna.

(11) Za državna jamstva koja se aktiviraju Ministarstvo može banci ili drugoj financijskoj organizaciji ovlaštenoj za platni promet dati nalog za blokadu računa dužnika radi izmirenja duga.

(12) Potraživanja Ministarstva, na temelju posebnim ugovorom utvrđenih obveza dužnika, imaju isti prioritet u izvršavanju kao i nalozi za druge oblike javnih davanja u odnosu na sve ostale naloge po obvezama dužnika, njegova pravnog slijednika ili solidarnog jamca.

(13) Radi naplate duga s osnove jamstava, Ministarstvo može s dužnikom sklopiti ugovor o obročnoj otplati duga.

(14) Obročna otplata iz stavka 13. ovoga članka određuje se najduže do godine dana.

(15) Ako zbog neizvršenja kreditnih obveza jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave bude aktivirano državno jamstvo, odnosno jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave može izvršavati samo neophodne rashode (minimalne plaće za zaposlene, doprinose, minimalne rashode za materijal i usluge).

(16) O radnjama iz ovoga članka Vlada izvješćuje Sabor polugodišnje.

Članak 39.

(1) Sredstva za potpore i subvencije doznačivat će se na temelju godišnjih i mjesečnih planova koje nadležna ministarstva dostavljaju Ministarstvu.

(2) Doznačivanje sredstava iz stavka 1. ovoga članka obustavit će se pravnim i fizičkim osobama koje ne ispune obveze prema državi.

(3) Ministarstva iz stavka 1. ovoga članka obvezna su pri podnošenju plana za isplatu poticaja i subvencija priložiti dokaz da su korisnici tih sredstava izvršili obveze iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 43.

(1) Ministarstva nadležna za zavode, državne upravne organizacije, institute i agencije obvezna su pristupiti izmjenama i dopunama zakona, sukladno kojima su navedena tijela osnovana, u dijelu koji se odnosi na izvore i način financiranja njihove djelatnosti.

(2) Izmjene i dopune iz stavka 1. ovoga članka i prelazak na ugovorne odnose u financiranju prema programima i projektima navedenih tijela ministarstva su obvezna pripremiti do 30. travnja 2002.

Članak 44.

(1) Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da može u tijeku 2002. godine izvršiti preraspodjelu do 1% ukupnih rashoda Proračuna.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka koristit će se u 2002. godini za provedbu reforme u poljoprivredi i ostalih reformi.

Članak 45.

Vlada Republike Hrvatske će, na temelju prijedloga Ministarstva, obavljati tijekom 2002. godine preraspodjelu sredstava za plaće i naknade za korisnike, u okviru planirane svote sredstava za plaće i naknade u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2002. godinu, na temelju provedene racionalizacije, kontrole zapošljavanja i mjesečne isplate plaća.